

Gépi adattároló

Érdekes előadások hangzottak el szerdán a Technika Házában, a mágneses leírógépek konferenciája második napján. A Központi Fizikai Kutató Intézet tudományos munkatársai, Nyitrai Zoltán és Kántor Judit elektromérnökök arról az új, 4096 szavas ferritgyűrűs tárolóról számoltak be, amely volta-képpen egy adatok elraktározására való memória. Az egész berendezés 268 millió 431 ezer 360 adatot tud egyidejűleg elraktározni. Négy-milliomod másodperc alatt bármelyiket kiválasztja és rendelkezésre bocsátja.

Óránként 18 csomag

(Tudósítónktól)
A Szeged 2-es postahivatalnál is egyre aktívabban munkálkodiknak a kongresszusi versenyben résztvevő brigádok. Négy brigád szinten fej-fej mellett halad a versenyben. A gépkocsivezetők munkája különös dícséretet érdemel. A versenyben vállalták, hogy ketten óránként 18 csomagot kézbesítenek, s ezt a vállalklásukat a lehetőség szerint szívesen túlteljesítik. A félvéri átlag tükrében erre minden bizonnyal lehetőség van, hiszen átlagos teljesítményük óránként 18 darab csomag volt.

A brigádvezető, Baranyi Imre és helyettese, Eperjesi József maguk is a legtehersebb brigádtagnak, s elégedettek kis kollektívájuk szellemével, munkájával. Vállalkásuk haszna, gyorsabban jutnak a csomagok a címzetthez.

A munka után jólesik a szórakozás. A hivatal kulturális rendezvényeit is látogatják. Valamennyien részt vettek pártoktatásban is. A jó eredmény, a szorgalmas munka hű tükré a brigádnapló. Legfőbb vágyuk, hogy elnyerjék a szocialista brigád címet is.

Kovács Mihály

Sajnáljuk, kérem...

Munka után szaladgál egy csöpp asszony. Akárhová megy, csak ránczok, a nevét és a foglalkozását se kérdezik, rövid úton eltanácsolják: „Nincs fölvetél”. Tudja, hogy előtte vettek fel nem egy asszonyt, majd utána is, és sír. Megy több helyre is, és panaszkodik, de leginkább csak szétárják előtte a kezüket az emberek: „Nem tudunk segíteni”. Sajnálkozás, megértés, vigasztalás van a szavakban — csak éppen segítség nincs. Pedig kedves, helyes kis asszony, értelem és komolyság sugárzik róla, gondozott, tisztá. Viszont össze-összefogja magán elől a ballonkabátot. Nem rejti, hiszen már nem is rejthetné, a kismamák szokott mozdulata és szemérmessége ez. Gyereket vár. Három, négy, öt hónap múlva a férje izgatottan telefonál majd taxit, mentőt... S akkor ez a kis asszonyka hónapokig nem megy a gyárba, szülési szabadságot kap, s ha ez letelek, esetleg beteg lesz a gyereke, kifizrik mellé... Minnek soroljam? Ismerős a gond.

Nem az egyetlen

Ezzel az asszonnyal a napokban találkoztam. Eddig dolgozott, most lejárt a szerződése, nem tudták vagy nem is akarták megújítani. Semmiféle törvénytelenesség nem történt, a Munka Törvénykönyve egyetlen paragrafusában nem ütközik a dolog. De a szükségbe igen. Hiszen most kellene legjobban a pénz otthon a családban, most, amikor majd kicsit kell venni meg babakelengyét, most kellene a fizetési szabadság, most kellene minden, ami megillet egy dolgozó asszonyt, ha gyereket szül. És az emberiség is sántít az egyik lábára. Mert augusztusban még kérte: engedjék el a vállaltól, bontsák fel közös akkordot a szerződést, elmehegnek még állandó munkára, hiszen akkor még nem látsozt... akkor még nem fordult volna el a munkai ügyi vezető... akkor még nem mondták volna neki, hogy sajnáljuk, kérem... Vagy hogy az ő szavaival éljék: „Akkor még be tudtam volna őket csapni...”

Ha ő volna az egyetlen, könnyű lenne megoldani ezt a gondot. De sok ilyen eset van. Sok helyen tépi a haját a munkavezető, mert már státuszban levő asszonyokkal is megiesik ez. És akkor mi lesz a termeléssel, a létszámmal, a helyettesítéssel? Végyen oda még egy terhes asszonyt? Nem, nem, akkor inkább ő megy el onnan...

Ismerős a probléma, szükségletlen lenne részletezni. Arra sem kell talán sok szót pazarolni, hogy ez rendellenes dolog és személelet, akár milyen körülmények is teremtetették. Nincs újság, nem hangzik el nagyobb beszéd, hogy a népesedés szóba ne kerülne. Még kedvezőbb törvényeket hoztak az anyáknak, felemelték a szülési szabadságot: megnövelték a családi pótlékot összeget, újra vitatták az abortuszrendeleter és sokan szorgalmaznak még újabb kedvezményeket. Csak éppen ezt az egy gálat nem tudjuk leron-

tani. Csak éppen azt nem tudjuk elérni, hogy a terhes asszonyokat ne nézzék ki a munkahelyükről és a terhes asszonyok felvételi kérelmére ne azt mondják, sajnáljuk... nagyon sajnáljuk...

Nem egyszerűen emberség dolga

Tudja mindenki, hogy ez nem egyszerűen emberség dolga. Iía az lenne, haraggal írnek róla én is. Kerektek — létszám, béralap, helyettesítési gondok — zárnak el kis és nagy kaput. Számokba foglalt és diktált vállalati érdekek kerülnek szembe nemzeti érdekekkel. De muszáj ezt a nyűgöt cipelni? Nem lehetne erre az esetre az általánostól eltérő rendeleter hozni? A vállalat nyakáról át lehetne emelni ennek anyagi terhét, „játékot” lehetne hagyni azoknál a szigorú számoknál ilyen esetekre.

Ebből aztán visszaélések származnának — szől közbe az aggályoskodás. Minden terhes asszony munkáért kópgatna, aki azelőtt nem is dolgozott csak a háztartásban, hogy megkapja a kedvezményeket! És akkor mi lenne, ha utólag teljesítene tartós munkaviszonyt az az asszony, ha a kedvezményeket szülés után „törlesztené” előírt kötelezettségekkel? Hiszen a népesedési gondok meg az emberi érzések minden- képpen azt diktálnák, hogy elutasítás helyett felvéte-

leknél éppenséggel elsőseget élvezzenek a leendő anyák! Ez természetes gondoskodás lenne a születendő gyermekről is.

Másként

Ez a csöpp asszony, emberi jótanácsra, elment a városi tanács munkaiügyi osztályának vezetőjéhez. Ott személyes gonddal segítik a terhes asszonyok elhelyezését. Mit kell azonban lelkelni, agitálni, győzködni! Mit kell fáradni, amíg le tudják győzni a „praktikus” szemléletet!

Magam is föl hívtam néhány ismerős vállalati igazgatót, személyzeti vezetőt. Felvették-e ezt a csöpp asszonyt? Nem... nem... nem... nem... Ertsük meg őket, a termelést biztos, állandó létszámmal lehet csak alapozni. Elég feszes a stabil munkásnők egészségügye és családi gondja is. És gazdasági indoklaira nem lehet legyinteni. Olykor-olykor igen nehéz helyzetbe kerülnek. De egészséges tanácsuk van: másként kellene megoldani a terhes munkások ügyét. Esetleg éppen a termelésen kívül, bizonyos állami anyagi fedezetből.

Talán ennek lehetősége is meglesz már majd egyszer. Addig is jó azért arra gondolni: mit jelent, ha valaki állandó munkáse egy gyárnak. Azt nem érik ilyen nehéz percek.

Sz. S. I.

A Zenebarátok Kórusának próbáján

Hétfő és csütörtök esténként énekszótól hangosa a Tábor utcai Liszt Ferenc Zeneiskola környéke. A szegedi zenebarátok 107 tagú kórusának általában 80—85 tagja próbál itt Vaszy Viktor dirigálásával, Veszely Gabriella, Delley József, Delley Józsefné, Erdős János, Monoki Lajos és Várady Zoltán korrepetálásával. Beethoven IX. szimfóniája negyedik tételének kórusát tanulják — németül. A művet december 18-án a filharmoniai sorozatban a Szegedi Bartók Béla Zenekarral és a színház művészeivel adják elő a Szegedi Nemzeti Színházban, de a szomszédos Szabadkára is el szeretnék vinni.

A nagy bécsi klasszikus mester kompozíciója mellett Pergolesi Stabat Materének négyeszlámú női kórusát és Schütz: A föltámadás históriája című oratóriumát próbáljuk — mondja Gruber László, az együttes szervező titkára. Ezeket április 17-én ugyancsak a Filharmonia A sorozatában mutatjuk be Szegeden, s másnap Budapesten, a Zeneakadémia hangversenytermében is megszólaltatjuk. De szegedi és fővárosi szerepléseinken kívül az ország más városai- ba is elvisszük Pergolesi és Schutz oratóriumait.

Az énekkar hamarosan Händel Messiás című művének felújításához kezd, hiszen tavasszal Békéscsabán és Miskolcon szerepel a nagy

preklasszikus mester egész estét betöltő alkotásával. A távolabbi tervek között szerepel egy szorjé szerző oratóriumának bemutatása, melyet 1967. november 7-én, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50 éves évfordulóján mutatnak be.

A nagyszabású tervek megvalósítására lelkesen készül az együttes, de jól tudják, egyes szövegekben még sok a tennivaló. Kevés a basszus és a tenor. Eppen ezért a vezetőség a jövőben is szeretettel vár mindenkit, aki tehetséget és kedvet érez az oratórium énekléshez. Hétfő és csütörtök esténként a Tábor utcai zeneiskolában próbálnak...

N. I.

Válaszol az illetékes

Por és zaj

A Dél-Magyarország október elseji számában Por és zaj címmel a petőfitelepi IX-es utca lakóinak panaszaát tette közzé. A cikk megállapította: a Kőolajipari Vállalat gépkocsijai a IX-es utcán szállítják az olajat és nagy port vernek fel a lakók bosszúságára.

Nemes József, a Szeged II. kerületi tanács vb építési és közlekedési csoportjának vezetője a cikkel kapcsolatban a következőket válaszolta:

„A lakók panasza jogos. Ezért a Szegedi Városgazdálkodási Vállalatok felkértük, hogy szükség esetén naponta locsolja a petőfitelepi IX-es utcát. Tudomásunk szerint a Nagy-alföldi Kőolajipari Vállalat már megkezdte egy bekötő út építését, amely lakott területet nem érint. A jövőben ezen át fogják a tartálykocsikban az olajat szállítani, tehát a IX-es utcai lakók problémája megoldást nyer.”

VALLA SZEM

Először az országban: intézményesített gyermekszemészeti szakrendelés Szegeden

Harmadik éve csöndben, de annál nagyobb eredmény- nyel dolgozik Szegeden a gyermekszemészeti szakrendelés, dr. Dóczy László főorvos vezetésével. Igaz, fontosságához mérten ez az intézmény most kapott csak végleges helyet a Sportorvosi Intézetben, eddig — műszeres ellátottsága hiánya miatt — vendég volt a MÁV rendelőjében. A megteremtett feltételek viszont most már olyanok, hogy azok kapcsán az eredményekről is szólhatunk, tekintve, hogy az országban egyedülálló ez az intézményesített gyermekszemészeti szakrendelés. S hogy van — ne legyünk szerények —, az dr. Dóczy érdeme. Évek óta amellett szolt és győzködött, hogy legyen. Miért? Mi célból?

Kettős tükör

A szakrendelés átfogja szűrőseivel a csecsemőkortól az egyetemi tanulmányok befejezéséig a legifjabb korosztályt. Feladata a minden- nemű szemészeti kórfarmák ellátásán kívül a kancsalok gondozása, a fénytörési hibák mielőbbi megállapítása, illetve az azok miatt keletkezett tompa látás gyógyítása, a kétszemes látás teljes helyreállítása.

Seneca egykori mondását, miszerint a szem a lélek tükré, meggyőződéssel kiterjeszthetjük: a test tükré is. Belgyógyászok és agysebészek tudják azt a legjobban, hogy diagnózisukhoz mi mindenről árulkodik, vall a szem. Ezt a tényt is ismerve,

a gyermekszemészeti szakrendelés fontossága még inkább megnő, hiszen a gyermeket 6 éves korától kezdve nagykorúságáig figyelemmel kísérik a rendszeres vizsgálatokkal, amelyeknek eredményeit katonra rögzítik. Sok 14 éves, szakmát választó gyerek és szülei esetenként bizony sajnálják, hogy bizonyos látási zavarok, avagy kancsalság miatt nem fordultak korábban a szakorvoshoz. Ott és akkor derült ki, hogy a nem szándékos mulasztás miatt más pályát kell választani a gyerekeknek, mert a fénytörési hibák kisebb vagy nagyobb fokú tompa látást eredményeztek, s emiatt alkalmatlanság áll elő a speciális szakmák iránt.

Az adatok szerint az ipari tanulók 37 százalékánál vált szükségessé a választott szakma helyett más pályák ajánlása. S 14 éves kor után már nehezebb helyrehozni a tompa látást, míg az egészen kis gyereknél eredményesen helyreállítható megfelelő kezeléssel, gondozással, szemüveg használatával.

A vizsgálatok tapasztalatai

A lefolytatott vizsgálatok harmadik esztendeje után megállapították, hogy száz 6 éves korú gyermek közül 14-nek hibamentes a látása, míg 21 gyermek feltétlen kezelésre, szemüvegre szorul, mert olyan nagyfokú a fénytörés okozta hibák által keletkezett gyenge látás. A többieknek is tapasztaltak

kisebb-nagyobb fénytörési rendellenességet, de azt korrigálhatja még a szervezet.

A gyermek 6 éves kora előtt viszont érdemes a szülőknek is ugynevezett látási próbákat tenniük, s szükség esetén azonnal forduljanak a gyermekszemészeti szakrendeléshez. Dr. Dóczy László legifjabb szemüveges páciense 9 hónapos. S ami a gyermeknek jó, attól nem válik meg. S éppen ezért helytelenül jár el az a szülő, aki úgy tesz, hogy korai még a gyermeknek a szemüveg viselése, minek az, és így tovább. Sok szülő a gyermek kancsalságával is úgy van, hogy majd kinövi. Ezt az „optimizmust” a tudatlanság táplálja, hiszen ha a gyermek kancsal, akkor már fénytörési hibában is szenved, azaz, egyik szemének látása tompa, s ez csak súlyosbodik azzal, hogy kénytelen a jó szemét használni, míg a másikat „kíméli”, hiszen arra kényeszerül.

Célszerűbben!

A napi 6 és fél órái gyermekszemészeti szakrendelésen nagy a forgalom, s bizony dr. Dóczy egyedül ezt alig győzi. Működését a szegedi rendelőintézet keretein belül tartják nyilván, de sokkal eredményesebb lenne a munkája egy segítő társ orvossal, illetve, ha együttes munkálkodásuk az iskolaorvosi ellátáshoz tartozna. Ez egyelőre sajnos nincsen így, viszont minden jel afféle mutat, hogy a sportorvosi intézményt teljes egészében ügynevezett ifjúági egészségügyi nagyrendelővé kell átfarmálni, hiszen Szegeden az általános iskolásoktól az egyetemig mintegy 18—20 ezer tanulóval számolhatunk. S ha minden szakrendelést majd itt vehetnének igénybe, akkor más egészségügyi intézmények lényegesen tehermentesülnének. S ehhez nem is szükséges új pénzűrv alap, csupán a lehetőségek kellő átrendezése, a rendelési idő okos, célszerű kihasználása.

Lódi Ferenc

Olajkutató műszer

Az olajkutatók műszaki fegyvertára új impulzus-neutrongenerátorral egészült ki. Kiebben már megkezdtek a műszer gyártását. A fűrólyukba egy hermetikus konténerben eresztik le a kisméretű impulzus-adókeszélüket, amely neutron-nyalábokat lövell ki. A rétegekben a neutronok áthaladásának fokát a készülék regisztrálja és önműködően papírszalagra rögzíti. Ez lehetővé teszi a rétegekről a pontos karakteriztika elkészítését és a fűrás optimális rendszerének meghatározását.

Határozatos és vitamínos szarazészak

A Budapesti Tésztagyárban elmondották, hogy a negyedik negyedévben a 18-féle szarazészakból összesen 510 vagonnal hoznak torgalomba. Magasabb sikertartalmú lisztet kaptak, így a minőség is sokkal jobb lesz. A tésztaárak szarizási idejét is növelik 30 százalékkal, ami ugyancsak a minőség javulását eredményezi.

A Budapesti Tésztagyár a jövő évben 1 ezer 900 vagontészta készíti. Újszerű matricákkal növelik majd a választékot is. Magyarországon eddig még nem gyártották a határozatos szarazészta, jövőre ez is forgalomba kerül. Másik újdonság lesz a vitamínos tészta: többféle vitamint tartalmaz a tésztaféleség. Ugyancsak nő a csomagolási választék: készítenek egykilós és tízdekás levestészta-csomagokat is.

Csütörtök, 1966. október 13.

DEL-MAGYARORSZÁG 5